

CÍLE LEKCE

- pojmenuje příčinné souvislosti mezi problémy rozvojových zemí a postoji vyspělého světa
- zváží, nakolik je ochoten vzdát se svého jmění (např. kapesného) a poskytnout pomoc anonymnímu člověku
- podílí se na společném rozhodnutí třídy

POMŮCKY

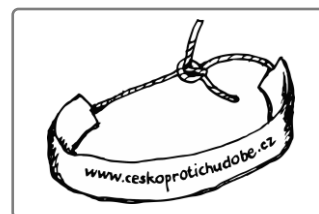
- karikatury (pracovní arch)
- sociální spot Každé tři vteřiny

1. Komunitní kruh. Vyučující pustí sociální klip Každé tři vteřiny¹, který upozorňuje na jednu z příčin extrémní chudoby: každé tři vteřiny zemře na světě jedno dítě. Pro hodnotovou reflexi je významná i předposlední věta, kterou pronáší Richard Krajčo: „Nechceme vaše peníze, chceme vás!”

- Jaké momentální pocity máte po sdělení této zprávy?
- Z jakých příčin umírá takové množství dětí?
- Co je podle vás míněno větou: „Nechceme vaše peníze. Chceme vás.”

Chceme rozšířit povědomí o chudobě, o jejích rozličných podobách, o nástrojích boje s chudobou a o tom, jak souvisí s životem nás všech v České republice.²

- Má vyspělý svět (= země s vyšší životní úrovní obyvatelstva) nějaký podíl na problémech rozvojových zemí (= obyvatelé s nízkou životní úrovní)?
- Je možné tento stav nějak změnit? Můžeme pro to něco udělat i my?

I Vy rozhodujete o globální chudobě tím, jak hlasujete ve volbách, co nakupujete, o co se zajímáte... K odstranění chudoby je třeba více než jen dostatek kvalitní pomoci od bohatých států. O budoucí prosperitě či deprivaci obyvatel chudých zemí rozhodují také pravidla mezinárodního obchodu a míra, v jaké rozvoji svazuje ruce zadlužení. Boj s chudobou se odvíjí také od Vašeho chování, od Vašeho postoje ke znečišťování životního prostředí a rovnosti mezi muži a ženami – důsledky globálních klimatických změn a diskriminace nejvíce zasahují právě nejchudší obyvatele planety.³

Podrobné informace jsou k dispozici v příručce Příliš vzdálené cíle⁴.

1. Problémy nejen rozvojových zemí. Skupinová práce. Žáci si rozlosují karikatury, které vyučující nastříhá z pracovního archu, a vytvoří dvojice podle stejných obrázků. Diskutují spolu o tématu, které karikatura zpracovává.

- Jaký problém karikatura zobrazuje?
- Jak je tento problém podle vás závažný?
- Kdo/co tento problém způsobilo?
- Koho se tento problém týká nejvíce?

Pokud se žáci s danou problematikou setkávají poprvé (téma globálních problémů je součástí výchovy k občanství a průřezového tématu výchova v evropských a globálních souvislostech), je možné dvojice odkázat na znalostní základnu již zmiňované, volně dostupné příručky Příliš vzdálené cíle.

Závěry ze společné diskuze si dvojice poznamená do pracovního sešitu, následně je sdílí v kruhu s ostatními.

¹ Každé tři vteřiny (svět) [video]. Praha: Česko proti chudobě, 20XX [cit. 2012-01-20]. Dostupné z: <http://www.ceskoprotichudobe.cz/?id=112-klipy&klip=3#top>

² Jak se můžete zapojit? [online]. Česko proti chudobě [cit. 2012-01-22]. Dostupné z: <http://www.ceskoprotichudobe.cz/?id=43-jak-se-muzete-zapojit-vy>

³ Ref. 2.

⁴ TOŽIČKA, Tomáš. Příliš vzdálené cíle: Rozvojové cíle tisíciletí [online]. 2. vydání. Praha: Česko proti chudobě, 2009 [cit. 2012-01-22]. Dostupné z: <http://www.ceskoprotichudobe.cz/?id=65-titulni-strana>

2. Devět stovek. Diskuse v kruhu.

- *Kolik by stálo každého z vás, kdybyste měli dohromady vybrat 900 Kč?*
- *Je to pro tebe částka, kterou bys měl třídit věnovat (máme na mysli částku jednotlivce, nikoliv celkových 900 Kč), vysoká? Co by sis za ni za jiných okolností pořídil/a?*
- *Co lze dnes pořídít za 900 Kč?*
- *Mají věci, které jste jmenovali, trvalou nebo jen dočasnou hodnotu?*
- *Byli byste ochotni takovou částku věnovat někomu za předpokladu, že by výrazně zlepšila život celé jeho rodině? Hlasujte.*

3. Skutečný dárek. Společnost Člověk v tísní je humanitární organizací, která organizuje jako jeden z mnoha projektů program Skutečný dárek pro místa zasažená chudobou. Ten se skládá ze 4 hlavních oblastí: obživa, pitná voda, školství a zdraví. Koupí certifikátu poskytnete lidem žijícím v bídě např. živou kozu, pumpu na vodu, školní tabuli nebo ošetření nemocného. Vyučující pustí spot Veselá koza v Kongu⁵ (CD_EtV ⇒ Kreativita ⇒ Video ⇒ koza.mp4), který dokumentuje konkrétní předání dárku.

- *Je taková pomoc významná? Případnou koupí jedné kozy poskytneme pomoc jediné rodině. Má to smysl?*
- *Co takovým dárkem konkrétní rodina získá? Zdroj obživy; čerstvé mléko, kůzlata v následujících letech, zisk z prodeje mléka.*
- *Organizace upozorňuje: nákupem kozy přispějete do programu „Obživa“. Za Váš dar bude koupena koza. Pokud bude ale v dané chvíli potřebnější nakoupit například ovce, zemědělské nářadí nebo sazenice stromů, místo kozy nakoupíme je. Je takové počínání organizace správné?*
- *Někteří dárci by rádi získali fotku, jak byl jejich konkrétní dárek předán konkrétnímu majiteli a ještě lépe, aby obdarovaný poslal do Čech děkovný dopis. Jak nahlížíte na takový způsob přemýšlení? Je třeba zvážit vlastní motivy. Chci opravdu někomu pomoci nebo se spíše „chlubit“, jak pomáhám?*

4. Rozprava třídy. Kolektiv třídy čeká rozhodnutí: poskytneme pomoc druhým či nikoliv? K tomu, aby mohla třída přijmout stanovisko, je zapotřebí řízená diskuse. Vyučující vyzve třídu, aby určila:

- a) Kdo bude debatu řídit, udělovat slovo?
- b) Kdo bude činit krátká shrnutí toho, na čem se třída postupně domluvila?
- c) Kdo bude počítat a zapisovat hlasy?

Otázky, o kterých má třída rozhodnout?

1. Podpoříme některého člověka, který se ocitl v nouzi? Zazní-li většinová záporná odpověď, je třeba ji respektovat a aktivitu ukončit s možným odkazem pro jednotlivce na webové stránky projektu Skutečný dárek.
2. Jakou oblast chce třída podpořit (obživa, zdraví, vzdělání, pitná voda)?
3. Jakou částkou projekt podpoříme a z jakého zdroje?
4. Výběr konkrétního dárku. Třídě poskytneme aktuální verzi přehledu možných dáreků⁶.

V případě, že se třída v diskusi dostala k dokončení tohoto bodu, pomůžeme s organizací výběru hotovosti a domluvíme s ekonomickým oddělením školy způsob převedení peněz na účet a následné zaplacení dárku z tohoto účtu tak, abychom měli o zaplacení doklad. Předějdeme tak případným podezírání o zneužití finanční hotovosti.

METODICKÁ POZNÁMKA

Považuji za zásadní, aby při objednání Skutečného dárku byli přítomni všichni dárci; možným způsobem je provést objednávku s vizualizací pomocí dataprojektoru. Projekt Skutečný dárek můžeme zaměnit za kterýkoliv jiný.

⁵ *Veselá koza v Kongu* [video]. Skutečný dárek. Praha: Člověk v tísní, 20XX [cit. 2012-01-20]. Dostupné z: <http://www.skutecnydarek.cz/p/vesela-koza-pro-rodinu-v-kongu/>

⁶ *Všechny dárky. Skutečný dárek* [online]. [cit. 2012-01-22]. Dostupné z: <http://www.skutecnydarek.cz/c/vsechny-darcky/>

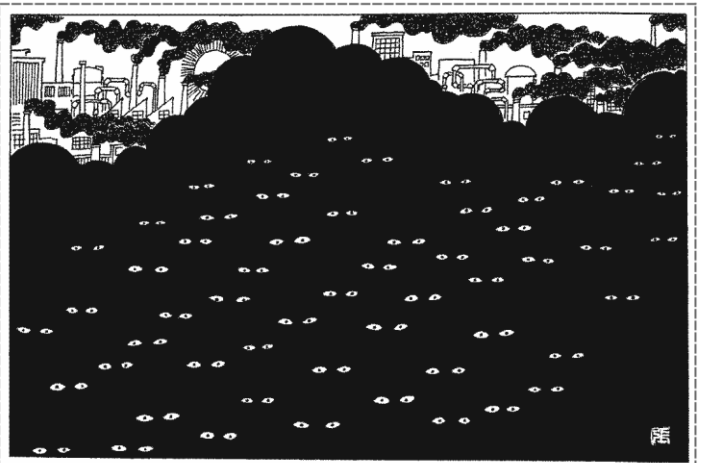
1. Vyzveme žáky, aby sdíleli své zkušenosti s nákupem Skutečného dárku se svými přáteli. Je možné, že se také přidají.
- *Dokázali jste svým skutkem odstranit chudobu? V jakém měřítku?*
  - *Jeden skutek máte za sebou a co dál? Jste z kola venku, je řada na ostatních?*

SEBEHODNOCENÍ dle sady kritérií

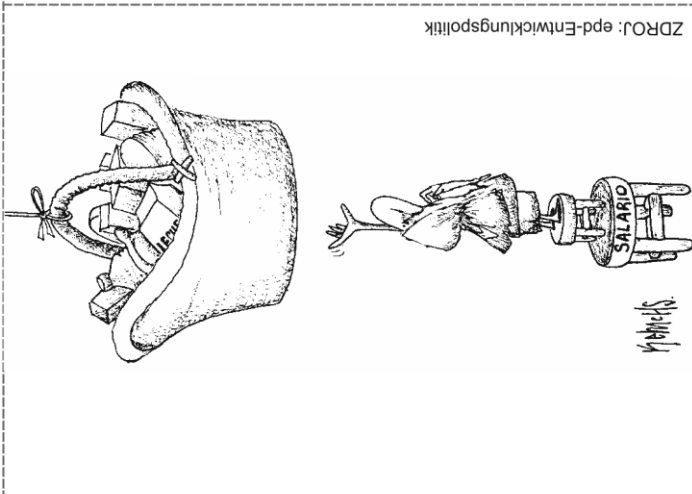
Kritéria	★ ★	★	☹
Diskuse Každé 3 vteřiny	Zapojil/a jsem se do diskuse. Sdělil/a jsem alespoň dva své názory.	Zapojil/a jsem se do diskuse alespoň jedním svým názorem.	Do diskuse jsem se nezapojil/a, protože .....
Skupinová práce Problémy nejen rozvojových zemí	Odhálili jsme problém, který byl na ilustraci, diskutovali jsme o něm a závěry jsme sdělili ostatním.	Ve dvojici jsme diskutovali o karikatuře. Skutečný problém, který měla zobrazovat, se nám nepodařilo odhalit	Ve dvojici jsem nespolupracoval/a, protože .....
Rozprava třídy Skutečný dárek	Respektoval/a jsem pravidla diskuse, do které jsem se aktivně zapojil/a. Své postoje jsem vyjádřil/a hlasováním, nenechal/a jsem se ovlivnit rozhodováním druhých.	Respektoval/a jsem pravidla diskuse, do které jsem se aktivně ne zapojil/a. Své postoje jsem vyjádřil/a hlasováním.	Nerespektoval/a jsem pravidla diskuse.
			Nezapojil/a jsem se do diskuse.
			Nehlasoval/a jsem.

ZDROJ: epd-Entwicklungspolitik

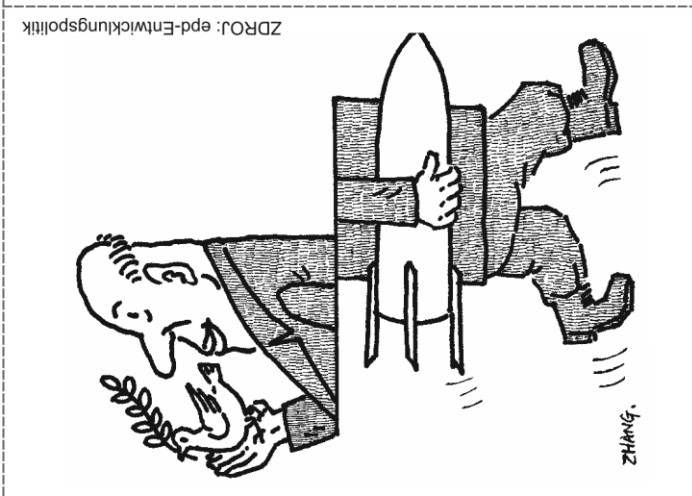
ZDROJ: epd-Entwicklungspolitik

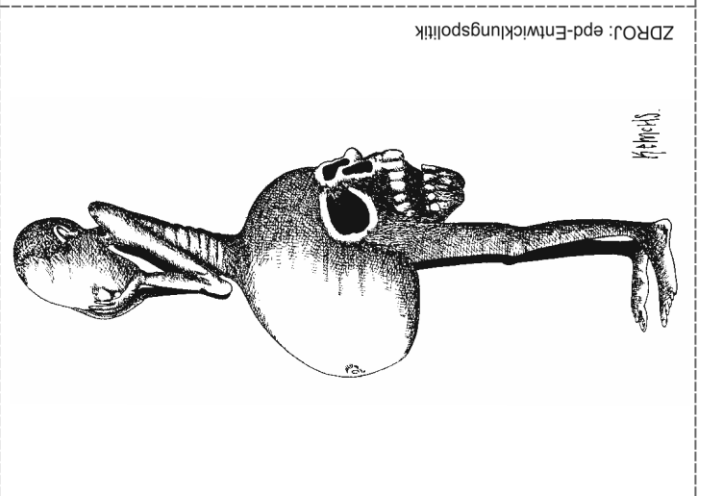
ZDROJ: epd-Entwicklungspolitik

ZDROJ: epd-Entwicklungspolitik

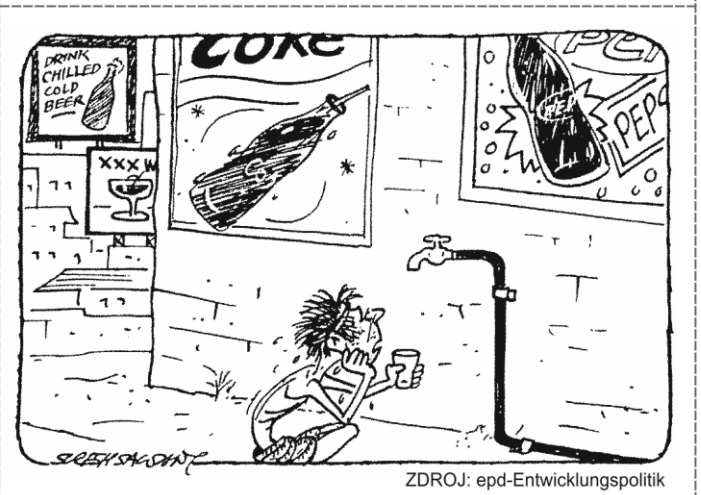
ZDROJ: epd-Entwicklungspolitik

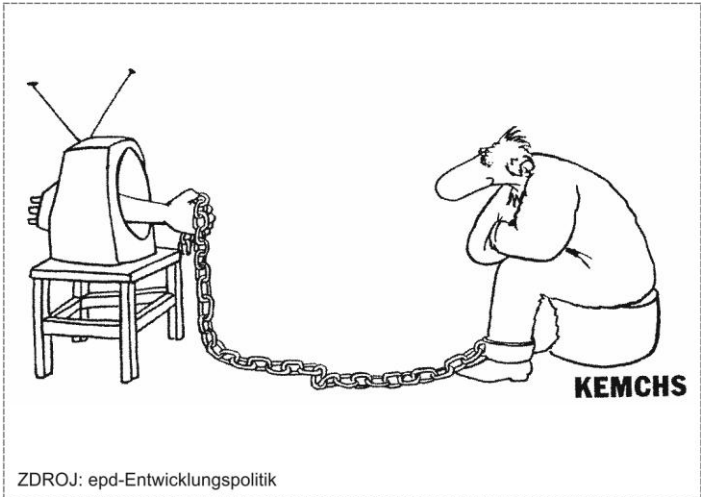
ZDROJ: epd-Entwicklungspolitik

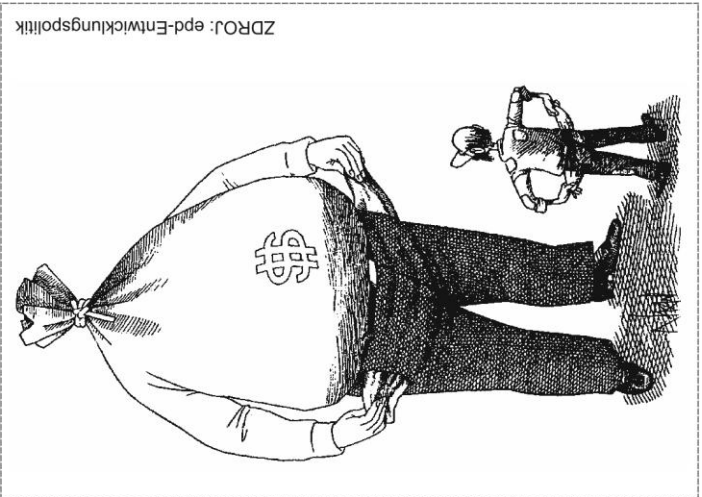
ZDROJ: epd-Entwicklungspolitik

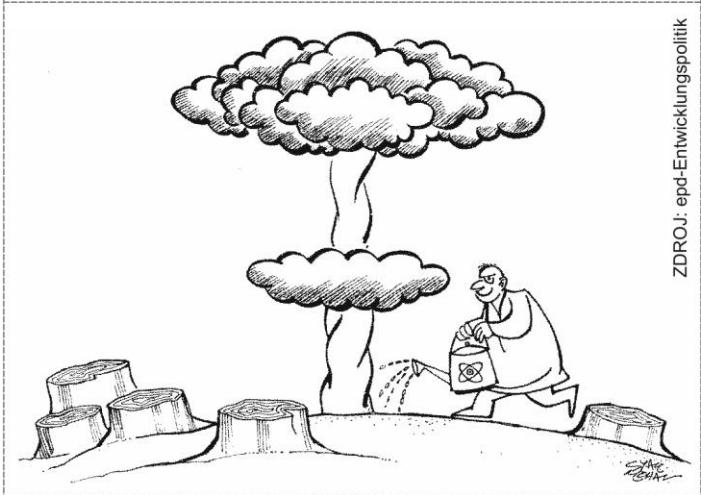
ZDROJ: epd-Entwicklungspolitik

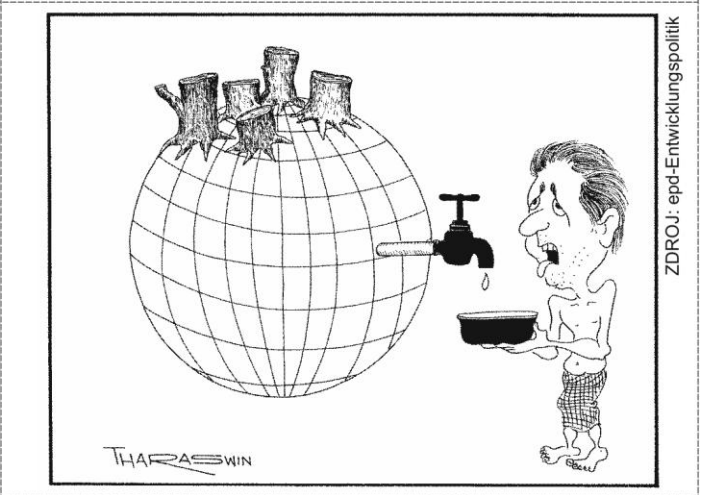
ZDROJ: epd-Entwicklungspolitik

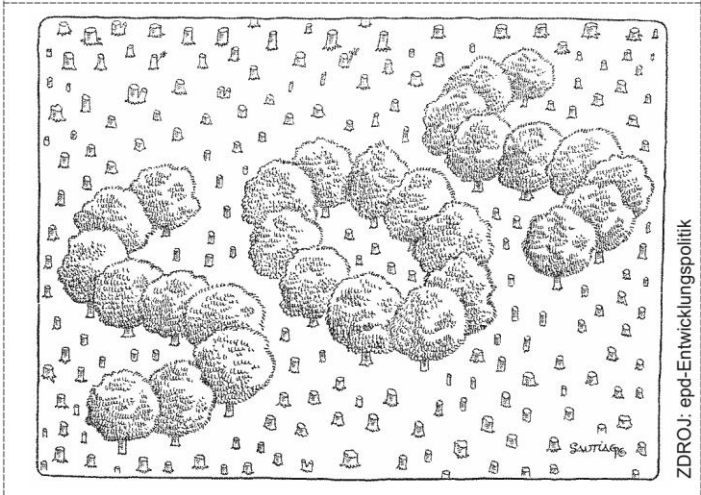
ZDROJ: epd-Entwicklungspolitik

ZDROJ: epd-Entwicklungspolitik

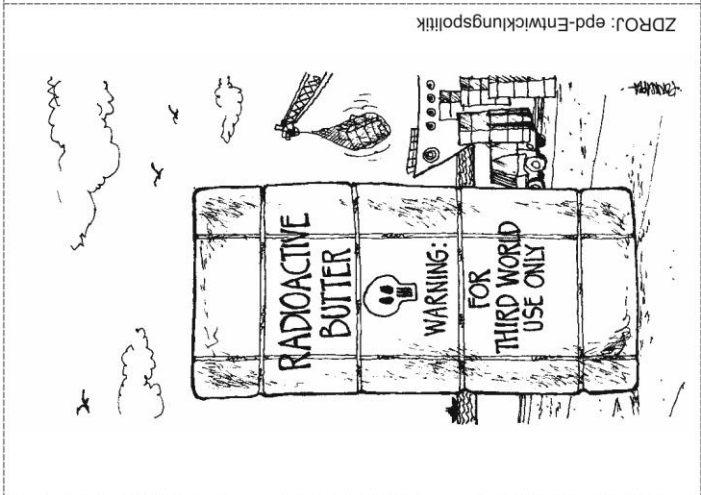
ZDROJ: epd-Entwicklungspolitik

ZDROJ: epd-Entwicklungspolitik

ZDROJ: epd-Entwicklungspolitik

ZDROJ: epd-Entwicklungspolitik